

Conjunctuurbeeld Spanje

6 november 2012

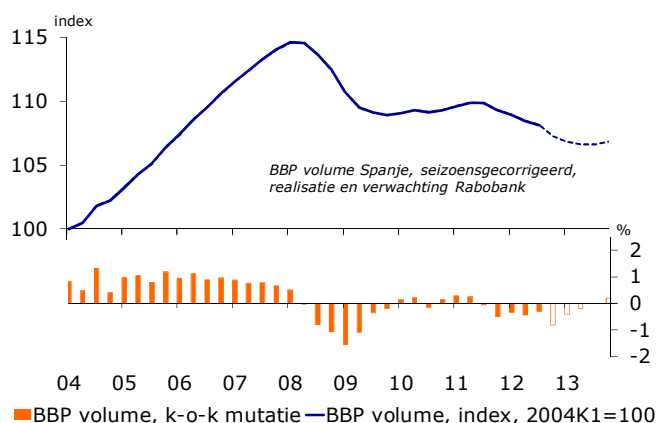
Recessie zet gestaag door

jaar op jaar mutatie in %	'11	'12	'13
Bruto binnenlands product	0,4	-1¼	-1¼
Particuliere consumptie	-1,0	-2	-2¼
Overheidsconsumptie	-0,5	-5¼	-7¾
Investerings	-5,3	-9	-1½
Uitvoer goederen en diensten	7,6	4	6¾
Invoer goederen en diensten	-0,9	-5	¾
Consumentenprijzen	3,1	2½	2½
Werkloosheid (%)	21,6	25	27¼
Begrotingssaldo (% BBP)	-9,4	-7½	-5½
Staatsschuld (% BBP)	69	87	95

De krimp van het Spaanse BBP-volume viel in het derde kwartaal van 2012 mee ten opzichte van onze verwachting. Een positieve ontwikkeling van de export speelde daarbij een belangrijke rol. Daarnaast was er een geringere krimp van de particuliere consumptie dan in het voorgaande kwartaal. Dit laatste zal echter een tijdelijke ontwikkeling blijken, omdat consumenten met de btw-verhoging van september in het vooruitzicht extra aankopen in augustus hebben gedaan. Een harde terugval van de consumptie in 12K4 en daardoor een sterkere BBP-krimp ligt voor de hand. De werkloosheid is gestaag verder gestegen tot 25,8% in september.

Bron: Reuters EcoWin, Rabobank

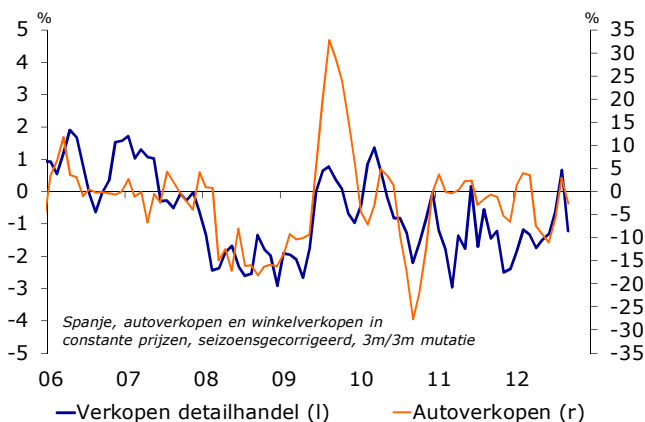
Krimp in derde kwartaal viel mee...

De Spaanse economie kromp in 12K3 alweer voor het vijfde kwartaal op rij. Maar in tegenstelling tot onze verwachting was de krimp niet sterker dan in het kwartaal ervoor. In tegendeel, met 0,3% k-o-k krimp wijst de eerste schatting op een iets geringere krimp dan in het tweede kwartaal. In het grotere plaatje van de economische krimp die Spanje sinds het begin van 2008 meemaakt is dit natuurlijk een schrale troost. Het BBP volume zakte in het derde kwartaal tot 5,6% onder het niveau van 08K1, een nieuw dieptepunt sinds het begin van de crisis. Bovendien is een deel van de meevallende krimp te verklaren door tijdelijke factoren.

Bron: Reuters EcoWin, Rabobank

... door een tijdelijke opleving van de consumptie...

Door de btw-verhoging op 1 september hebben consumenten in augustus extra aankopen gedaan. Dit is duidelijk te zien in de voor seizoenseffecten gecorrigeerde cijfers voor de detailhandels- en autoverkoop. Beide lieten in augustus een sterke stijging zien. De tijdelijkheid van het btw-effect werd goed duidelijk door een nog veel hardere terugval van de verkopen in september. Per saldo zal de particuliere consumptie in 12K3 waarschijnlijk wat minder hard gedaald zijn dan in het voorgaande kwartaal, maar door de terugval in september in 12K4 juist extra hard krimpen. De autoverkoop zullen dit en volgend kwartaal wel nog ondersteund worden, door een autosloopregeling die tot eind maart 2013 loopt.

Bron: Reuters EcoWin, Rabobank

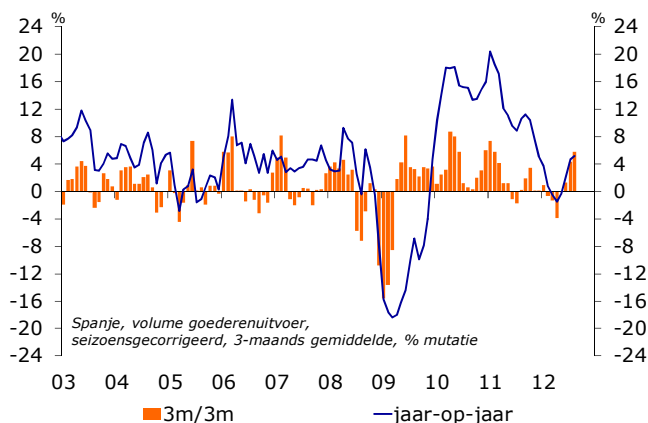
www.rabobank.com/economie

Tim Legierse
Tel. 030 - 2162677
T.Legierse@rn.rabobank.nl

Conjunctuurbeeld Spanje

6 november 2012

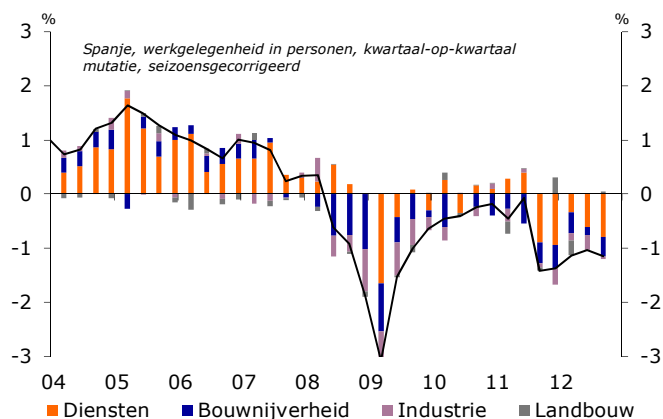
... en een stijging van het exportvolume

Naast een minder sterke daling van de consumptie is een sterke stijging van de export een belangrijke oorzaak van de beperkte BBP-krimp in 12K3. Het volume van de goederenexport steeg in augustus met 10% m-o-m. Lagere export naar de rest van Europa is meer dan goedgemaakt door groei richting de rest van de wereld. Zelfs als de uitvoer in september weer sterk terugvalt, zal in 12K3 als geheel sprake zijn geweest van een sterke groei. De betalingsbalans tot en met augustus laat ook een sterkere groei van de dienstexport zien. Samen met aanmerkelijk lagere importgroei leidt dit tot een netto bijdrage aan de BBP groei van de internationale handel.

Bron: Reuters EcoWin

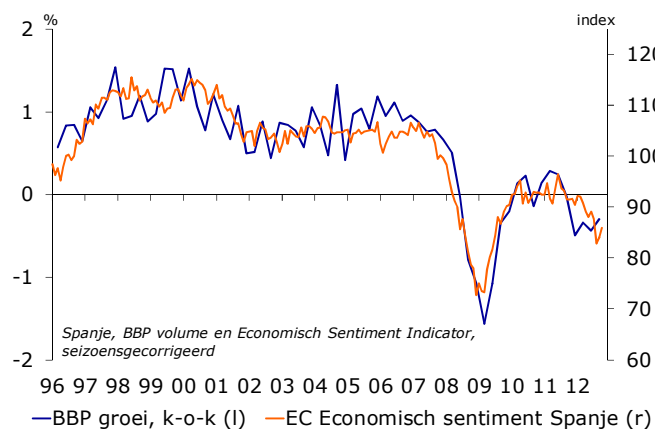
Werkgelegenheid daalt voor het 18de kwartaal op rij

Hoewel de BBP-krimp minder groot was dan wij verwacht hadden is de werkgelegenheid in 12K3 onverminderd hard verder gedaald. Het aantal werkzame personen daalt nu al vier en een half jaar onafgebroken en ligt nu 16,2% (of meer dan 3,3 miljoen banen) lager dan in 08K1. De werkloosheid liep in het derde kwartaal gestaag op, tot 25,8% in september van 25% in juni. Los van de alarmerende recordhoogte laat deze ontwikkeling zien dat de overheid in haar begroting voor 2013 veel te optimistisch is geweest over de economische vooruitzichten. Zij rekenende op een stabilisatie onder de 25% en een lichte daling in 2013. Zie daar de eerste tegenvaller, al voordat 2013 van start gaat.

Bron: Reuters EcoWin, Rabobank

Recessie zet door

Sentimentindicatoren wijzen op aanhoudende krimp. De PMI voor de maakindustrie verbeterde in augustus en september maar viel in oktober weer terug. De diensten-PMI viel in september sterk terug en herstelde in oktober maar zeer beperkt. De Economisch Sentiment Indicator verbeterde in september en oktober licht maar wijst op verdere BBP-krimp. Door de terugval van de consumptie na de btw-verhoging en een sterke daling van de overheidsbestedingen verwachten wij een versnelling van de krimp in 12K4. Pas in de tweede helft van 2013 voorzien wij door exportgroei in combinatie met minder sterke krimp van de binnenlandse bestedingen een omslag naar voorzichtige economische groei.

Bron: Reuters EcoWin

www.rabobank.com/economie

Tim Legierse
Tel. 030 - 2162677
T.Legierse@rn.rabobank.nl